

Urszula Markowska-Przybyła

Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu

SPÓJNOŚĆ PRZESTRZENNA REGIONU A JEGO KONKURENCYJNOŚĆ

W dyskusjach nad modelem polityki regionalnej powstaje często zasadnicze pytanie, czy należy wyrównywać dysproporcje naturalnie powstające w procesach rozwoju, czy wzmocnić silne regiony, centra o znaczeniu regionalnym, krajowych i ponadnarodowym, które stając się lokomotywami wzrostu, przyczynią się w dalszej kolejności do wzrostu i rozwoju otaczającego ich obszaru¹. Polityka gospodarcza państwa, szczególnie polityka regionalna i przestrzenna, powinna godzić oba cele, niekoniecznie bowiem muszą one stać ze sobą w sprzeczności. W *Koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju*² uznano, że polaryzacja przestrzeni jest nieuchronnym procesem wynikającym z dążenia do poprawy efektywności, ale niezbywalnym zadaniem państwa jest dążenie do realizacji zasady równych szans. We *Wstępnym projekcie Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego na lata 2007--2013*³ za najważniejsze problemy regionalne Polski uznano: polaryzację polskiej przestrzeni, zachodzącą przez cały okres powojenny, a pogłębianą po 1989 r., ale także niedorozwój funkcji metropolitalnych dużych miast Polski z jednoczesnym osłabieniem więzi między wielkim miastem a jego regionalnym zapleczem. W *Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego (NSRR) 2001-2006*⁴ za cel strategiczny przyjęto „tworzenie warunków wzrostu konkurencyjności regionów oraz przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów w taki sposób, aby sprzyjać długofalowemu rozwojowi gospodarczemu, jego spójności ekonomicz-

¹ Por. np.: R. Domański, *Czy istnieje dylemat: polaryzacja – rozwój regionów opóźnionych?*, [w:] *Gospodarka – przestrzeń – środowisko*, Białystok 2001; B. Winiarski, *Konkurencyjność regionów a cele polityki i kierunki strategii rozwoju regionalnego*, [w:] *Przekroje regionalne w polityce ekonomicznej*, red. S. Korenik, Prace Naukowe Akademii Ekonomicznej nr 799, AE, Wrocław 1999; B. Winiarski, *Konkurencyjność: kryterium czy kierunek strategii i cel pośredni polityki regionalnej?*, [w:] *Konkurencyjność regionów*, red. M. Klamut, AE, Wrocław 1999; J. Hausner, *Modele polityki regionalnej w Polsce*, „Studia Regionalne i Lokalne” 2001 nr 1.

² *Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju*, MP 2001 nr 26, poz. 432, s. 533.

³ *Wstępny projekt Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego na lata 2007-2013*, Ministerstwo Gospodarki i Pracy, Warszawa 2005, s. 4.

⁴ *Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2001-2006*, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów 2001.

nej, społecznej i terytorialnej oraz integracji z Unią Europejską". W *Założeniach Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego na lata 2007-2013*⁵ zapisano, że „zasadniczym celem polityki regionalnej państwa w latach 2007-2013 powinno być dążenie do poprawienia konkurencyjności gospodarczej wszystkich województw [...] przy dążeniu do zapewnienia większej spójności Polski”, a we *Wstępnym projekcie Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego na lata 2007-2013* sformułowano trzy cele strategiczne: wzrost konkurencyjności polskich województw, wykorzystanie potencjału endogenicznego regionów oraz wyrównywanie szans rozwoju regionów⁶.

Nowoczesna polityka regionalna jest więc polityką opartą na idei podnoszenia konkurencyjności regionów. Oznacza odejście od modelu opierającego się na działaniach wyrównawczych (wyrównywania efektów), a przejście do działań służących wzmocnieniu endogenicznych czynników rozwoju (wyrównywanie szans, oddziaływanie na czynniki wzrostu i konkurencji). Konkurencyjność regionów jest rozumiana ogólnie jako zdolność do adaptacji do zmieniających się warunków, pod kątem utrzymania (lub poprawy) pozycji w toczącym się między regionami współzawodnictwie⁷. Podnoszenie zdolności konkurencyjnych regionów kraju przez mobilizację ich potencjału endogenicznego ma się przyczynić do zmniejszania różnic w rozwoju, a przez to także do większej spójności społeczno-gospodarczej.

Powstają więc pytania: czy w Polsce zachodzą procesy zwiększania spójności społeczno-gospodarczej, czy procesy polaryzacji międzyregionalnej i wewnątrzregionalnej pogłębiają się, czy mamy do czynienia z procesami konwergencji, jak wygląda na tym tle kształtowanie się konkurencyjności poszczególnych regionów i ich metropolii i czy metropolie przyczyniają się do wzrostu konkurencyjności całego regionu? Odpowiedź na te liczne pytania nie wymaga wielu badań, prowadzonych systematycznie w dłuższym okresie. Analizy statystyczne w Polsce dotyczące tego zagadnienia mogą być prowadzone w zasadzie od 1999 r., kiedy utworzono 16 województw. Wprawdzie dynamiczna analiza statystyczna jest możliwa (dane z lat poprzednich zostały „przeliczone” na nowe województwa)⁸, ale merytorycznie nie w każdym przypadku uzasadniona, zwłaszcza jeśli chodzi o badania nad konkurencyjnością. Suma konkurencyjności kilku „starych” województw nie może być traktowana jako konkurencyjność „nowego” województwa. W 1999 r. nowych 16 województw upodmiotowiono, a jest to jeden z warunków umożliwiających kształtowanie konkurencyjności danego regionu.

Przeprowadzone badania na temat procesów konwergencji regionów Polski⁹ wskazują, że w latach 1990-1995 zachodziły w Polsce procesy konwergencji, ale w latach

⁵ *Założenia Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego na lata 2007-2013*, dokument opracowany przez Ministerstwo Gospodarki i Pracy, Warszawa 2004.

⁶ *Wstępny projekt Narodowej Strategii...*, s. 14.

⁷ *Instytucje i instrumenty wzrostu konkurencyjności regionów*, Zespół Zadaniowy ds. Rozwoju Regionalnego w Polsce, Warszawa, czerwiec 1996.

⁸ Choć należy tu przypomnieć także o tym, że w 2000 r. wprowadzono zmiany w metodologii badań PKB, będącego istotnym miernikiem konkurencyjności.

⁹ P. Wójcik, *Konwergencja regionów Polski w latach 1990-2001*, „Gospodarka Narodowa” 2004 nr 11-12.

1995-2001 miały miejsce zupełnie odwrotne procesy, czyli procesy dywergencji. Podobne wnioski wynikają z badań M. Próchniaka¹⁰. Zgodnie z nimi w latach 1995-2000 województwa w Polsce nie potwierdzały występowania zbieżności typu β ani typu σ . Regiony lepiej rozwinięte w 1995 r. wykazywały w drugiej połowie lat dziewięćdziesiątych przeciętnie wyższe tempo wzrostu gospodarczego niż regiony słabiej rozwinięte, a zróżnicowanie dochodów między regionami, mierzone odchyleniem standardowym realnego PKB *per capita*, wzrastało w latach 1995-2000, co łącznie wskazuje na coraz głębszą polaryzację w rozwoju regionów Polski.

Prowadzone przez autorkę badania nad zróżnicowaniem wewnątrzregionalnym w Polsce w wybranych województwach¹¹ wskazują na zmniejszanie się dysproporcji wewnątrzregionalnych mierzonych PKB na 1 mieszkańca. Badania dotyczyły siedmiu regionów, tzn. województw: mazowieckiego, wielkopolskiego, pomorskiego, łódzkiego, dolnośląskiego i małopolskiego¹². W cytowanej pracy zbadano dynamikę realnego PKB w latach 1999-2002 w wymienionych regionach oraz w stolicach tych regionów. Wyniki badań były dość zaskakujące: wbrew oczekiwaniom opartym na powszechnym twierdzeniu o procesach metropolizacji przestrzeni i powstawaniu „archipelagów” rozwoju okazało się, że we wszystkich analizowanych metropoliach wystąpił znacznie mniejszy wzrost realnego PKB *per capita* niż w odpowiadających tym metropoliom regionach. Po drugie, znaczna część regionów uznawanych za najbardziej dynamiczne regiony kraju, z silnymi centrami rozwoju, nie osiągnęła wzrostu PKB *per capita* nawet na średnim krajowym poziomie (8,47%), np. małopolskie, wielkopolskie, pomorskie. Ponadto w większości badanych województw (oprócz województw mazowieckiego i dolnośląskiego) zmalała także wartość PKB *per capita* w regionie, wyrażona jako % PKB *per capita* średniej krajowej.

Osiągnięte wyniki badań skłoniły autorkę do pogłębionej analizy konkurencyjności polskich metropolii oraz polskich województw. Tym razem za okres badawczy przyjęto lata 2000-2003, a więc okres możliwie najdłuższy, w odniesieniu do którego dostępne są dane statystyczne.

W celu określenia poziomu konkurencyjności polskich metropolii i regionów je otaczających zbudowano miernik taksonomiczny na podstawie zmiennych sklasyfikowanych w trzech podstawowych grupach. Konstrukcję miernika przedstawiono na rys. 1.

W celu budowy miary syntetycznej wytypowano przedstawioną na rys. 1 listę 16 cech opisujących to zjawisko. Po zebraniu danych statystycznych o dwóch okresach (2000 i 2003) urealniono wartości pieniężne, wyrażając je w cenach sta-

¹⁰ M. Próchniak, *Analiza zbieżności wzrostu gospodarczego województw w latach 1995-2000*, „Gospodarka Narodowa” 2004 nr 3.

¹¹ U. Markowska-Przybyła, *Konkurencyjność polskich metropolii a konkurencyjność regionów*. (w druku), materiały na konferencję „Kierunki transformacji społeczno-ekonomicznej przestrzeni Polski ze szczególnym uwzględnieniem obszarów metropolitalnych”, Karpacz 18-20 maja 2005 r.

¹² W układzie dynamicznym możliwe było zbadanie jedynie sześciu województw, gdyż w województwie śląskim, a zwłaszcza w podregionie centralnym śląskim, zmienione zostały granice administracyjne.

łych, oraz zamieniono destymulanty na stymulanty. Ze względu na niezbyt duży zestaw cech zdecydowano nie dokonywać eliminacji cech nadmiernie skorelowanych ze sobą. Następnie dokonano standaryzacji wartości zmiennych. W celu ustalenia wartości miary syntetycznej z_i zastosowano bezwzorcową metodę agregacji. Wartość miary syntetycznej określającej konkurencyjność ustalono jako średnią ważoną wartości zmiennych syntetycznych cząstkowych wyznaczonych dla rozpa-

trywanych grup cech, zgodnie ze wzorem: $z_i = \sum_{k=1}^r w_k z_{ik}$, gdzie r – liczba zmien-

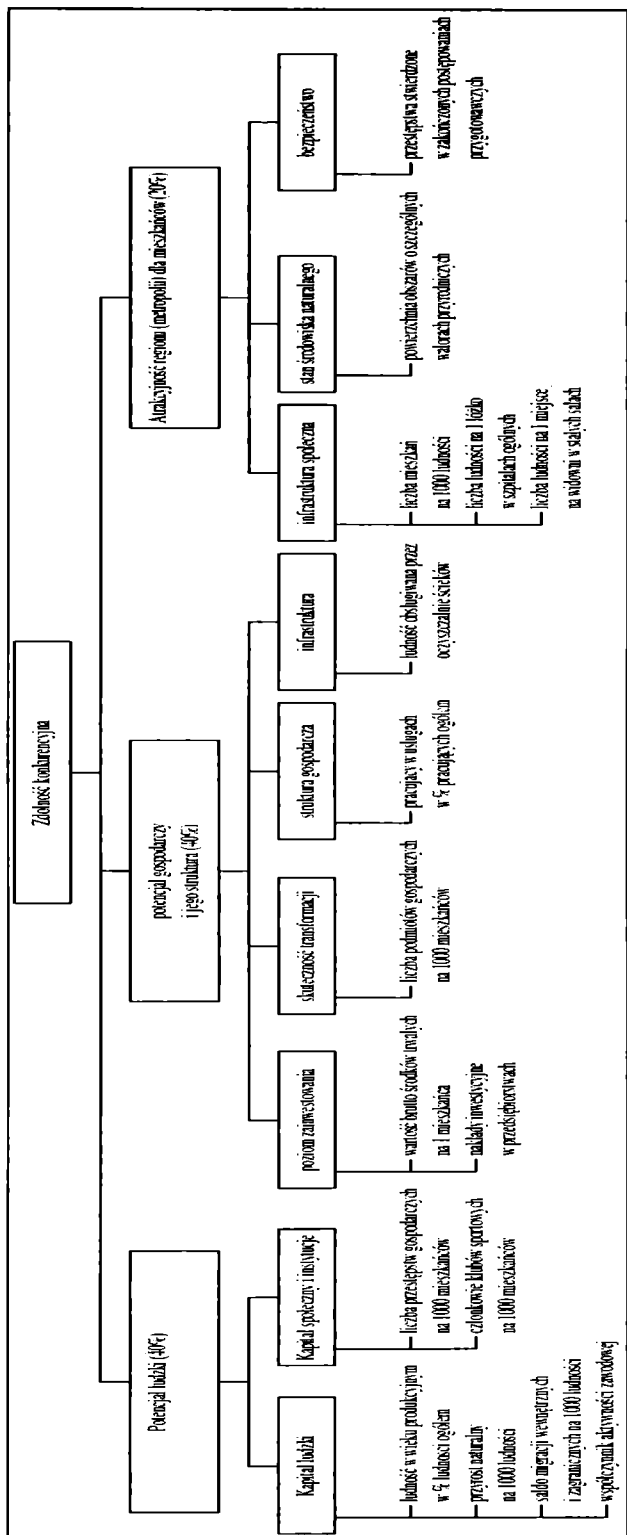
nych syntetycznych cząstkowych, k – numer zmiennej syntetycznej cząstkowej, w_k – waga zmiennej syntetycznej cząstkowej. Zmienne syntetyczne cząstkowe obliczono jako średnią arytmetyczną poszczególnych zmiennych. Wartości zmiennych syntetycznych dotyczących obu badanych okresów przedstawiono w tab. 1.

Z analiz statystycznych wynika, że największą zdolność konkurencyjną wykazują – co jest zgodne z przewidywaniami – duże aglomeracje miejskie. W 2000 r. najwyższe wartości omawianych miar osiągnęły: Kraków, Poznań, Trójmiasto, Warszawa, Wrocław, Łódź; jedynie podregion centralny śląski wyprzedziło województwo pomorskie. Spośród analizowanych regionów najwyższą pozycję w tym rankingu osiągnęło w 2000 r. wspomniane województwo pomorskie, a następne były: małopolskie, dolnośląskie, mazowieckie. Wszystkie analizowane województwa, oprócz województwa łódzkiego (w 2000 i 2003 r.), osiągnęły wartości miary syntetycznej powyżej średniej krajowej.

W 2003 r. najwyższą pozycję osiągnął Poznań, następnie Trójmiasto, Warszawa, Kraków i Wrocław, na znacznie niższej pozycji są natomiast w dalszym ciągu Łódź i region centralny śląski¹³. Wśród regionów najwyższą pozycję utrzymało województwo pomorskie, a w następnej kolejności województwa: małopolskie, dolnośląskie, mazowieckie, wielkopolskie i śląskie, a województwo łódzkie poniżej średniej krajowej (rys. 2).

Największy sukces wśród metropolii względem omawianej miary osiągnął Poznań, a następnie Trójmiasto. Największą porażkę natomiast odnotował Kraków (spadek wartości miary syntetycznej oraz obniżenie się pozycji w rankingu konkurencyjności.) Jest charakterystyczne (poniekąd więc potwierdzają się wnioski badań oparte na zmianach wartości PKB *per capita*), że największa poprawa zdolności konkurencyjnych dotyczy równie często regionów i metropolii, a niektóre duże aglomeracje: Wrocław, Warszawa, Kraków, Łódź, odnotowują wskaźniki zmiany niższe od średniej krajowej. Podobnie regiony uznawane powszechnie za najbardziej rozwinięte, dynamiczne i konkurencyjne w latach 2000-2003 odnotowały spadek swoich zdolności konkurencyjnych na tle kraju, np. województwa mazowieckie, dolnośląskie.

¹³ Dane dotyczące podregionu centralnego śląskiego w latach 2000 i 2003 są jednak nieporównywalne (ze względu na zmianę granic administracyjnych).

Rys. 1. Schemat miernika konkurencyjności*

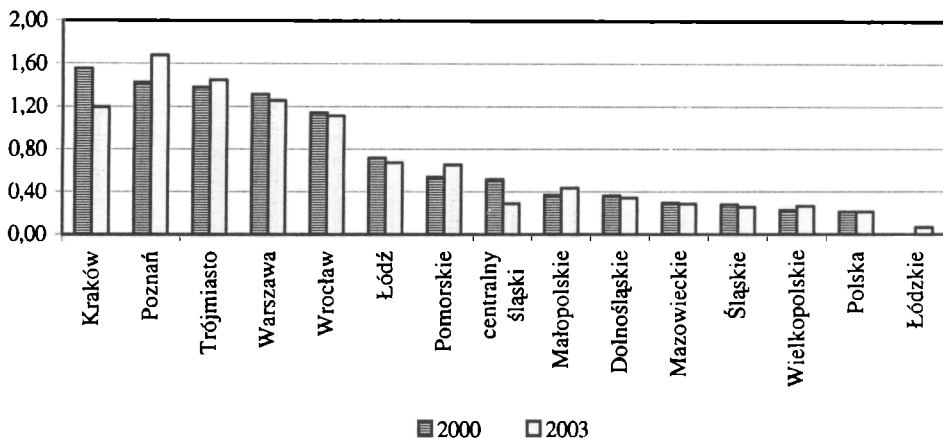
* W nawiasach podano wagę danej zmiennej syntetycznej cząstkowej w tworzeniu miary syntetycznej.

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 1. Konkurencyjność wybranych polskich regionów i ich metropolii w latach 2000 i 2003

Region/metropolia	Kapitał ludzki	Kapitał społeczny	Potencjał ludzki	Poziom zainwestowania	Skuteczność transformacji	Struktura gospodarcza	Infrastruktura techniczna	Potencjał gospodarczy i jego struktura	Infrastruktura społeczna	Stan środowiska naturalnego	Bezpieczeństwo	Atrakcyjność dla mieszkańców	Zdolność konkurencyjna
2000													
Polska	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dolnośląskie	-0,13	0,15	0,01	-0,04	0,37	0,58	0,75	0,41	0,14	-0,86	0,48	-0,08	0,15
Wrocław	0,10	0,73	0,42	0,56	2,32	2,13	1,75	1,69	1,62	-2,09	1,76	0,43	0,93
Łódzkie	-0,27	-0,30	-0,28	-0,19	-0,04	-0,33	0,21	-0,09	0,37	-1,12	-0,21	-0,32	-0,21
Łódź	-0,67	0,47	-0,10	0,05	0,93	1,82	2,00	1,20	1,98	-1,86	0,94	0,35	0,51
Małopolskie	0,23	0,58	0,40	-0,16	-0,15	-0,28	-0,29	-0,22	-0,27	1,77	-0,20	0,43	0,16
Kraków	0,51	2,28	1,39	0,78	1,70	1,94	1,92	1,58	1,84	-1,33	1,79	0,77	1,34
Mazowieckie	0,40	-1,01	-0,31	0,98	0,80	0,64	-0,58	0,46	0,34	-0,20	0,21	0,12	0,09
Warszawa	0,81	-0,51	0,15	3,56	2,70	2,65	-0,41	2,12	2,23	-0,87	1,60	0,99	1,10
Pomorskie	0,11	0,35	0,23	-0,03	0,23	0,71	0,98	0,47	-0,21	0,00	0,89	0,23	0,33
Trójmiasto	0,02	1,64	0,83	0,72	1,12	1,90	2,25	1,50	1,08	-0,41	2,91	1,19	1,17
Śląskie	-0,34	0,35	0,01	0,14	-0,08	0,32	0,41	0,20	0,41	-0,72	0,09	-0,08	0,07
Centralny śląski	-0,52	0,75	0,12	0,57	-0,06	1,00	1,13	0,66	1,14	-1,97	0,73	-0,04	0,30
Wielkopolskie	0,18	-0,01	0,08	0,00	0,30	-0,11	-0,03	0,04	-0,27	-0,08	-0,15	-0,17	0,02
Poznań	0,22	0,51	0,37	1,56	2,35	2,11	2,01	2,01	1,89	-0,28	2,35	1,32	1,21
2003													
Polska	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dolnośląskie	-0,20	0,02	-0,09	0,05	0,48	0,54	0,77	0,46	0,22	-0,93	0,46	-0,08	0,13
Wrocław	0,05	0,40	0,23	0,38	2,33	2,23	2,07	1,75	1,74	-1,98	1,92	0,56	0,90
Łódzkie	-0,24	-0,08	-0,16	-0,20	0,14	-0,30	0,20	-0,04	0,41	-1,21	-0,21	-0,34	-0,15
Łódź	-0,76	0,12	-0,32	0,06	1,20	1,88	1,90	1,26	2,07	-2,02	1,27	0,44	0,46
Małopolskie	0,23	0,88	0,55	-0,21	-0,27	-0,26	-0,42	-0,29	-0,29	1,95	0,12	0,59	0,22
Kraków	0,42	0,66	0,54	0,81	1,62	2,03	1,63	1,52	1,67	-1,43	2,15	0,80	0,98
Mazowieckie	0,46	-1,00	-0,27	0,97	0,68	0,58	-0,58	0,41	0,35	-0,22	0,14	0,09	0,07
Warszawa	0,97	-0,41	0,28	3,08	2,35	2,56	-0,47	1,88	2,12	-0,67	1,26	0,90	1,04
Pomorskie	0,13	0,82	0,48	-0,11	0,38	0,74	0,91	0,48	-0,18	0,01	1,07	0,30	0,44
Trójmiasto	-0,07	2,32	1,12	0,54	1,22	1,98	2,08	1,46	1,08	-0,45	2,45	1,03	1,24
Śląskie	-0,37	0,32	-0,03	0,16	-0,21	0,39	0,33	0,17	0,41	-0,80	0,20	-0,07	0,04
Centralny śląski	-0,45	0,27	-0,09	0,07	-0,28	0,72	0,64	0,28	0,72	-1,35	0,65	0,01	0,08
Wielkopolskie	0,33	-0,12	0,11	0,16	0,45	-0,11	0,00	0,13	-0,31	-0,10	-0,16	-0,19	0,05
Poznań	0,22	1,21	0,71	2,19	2,59	1,97	2,06	2,20	1,98	-0,30	2,79	1,49	1,46

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych GUS: „Rocznik Statystyczny Województw” 2001, 2004, „Rocznik Statystyczny RP” 2004, dane Banku Danych Regionalnych (www.stat.gov.pl).

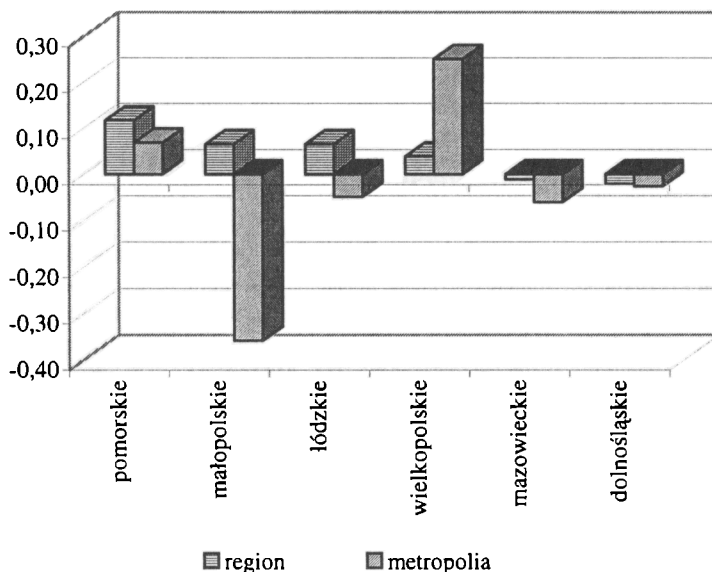
Rys. 2. Zdolność konkurencyjna wybranych regionów i ich metropolii w 2000 i 2003 r.

Źródło: opracowanie własne.

Analiza graficzna nie pozwala wyciągnąć jednoznacznych wniosków. Przyczyna tego może tkwić m.in. w niewielkiej próbie badawczej i w długości analizowanego okresu. Jest jednak charakterystyczne, że w sześciu na siedem analizowanych regionów (z wyjątkiem województwa wielkopolskiego) nastąpił w całym regionie wzrost zdolności konkurencyjnych większy niż w jego stolicy. Tylko w dwóch metropoliach nastąpił przyrost zdolności konkurencyjnych w latach 2000-2003 (Trójmiasto, Poznań), a w województwach mazowieckim i dolnośląskim nastąpiło pogorszenie na tle średniej krajowej. Na znaczne obniżenie się pozycji konkurencyjnej Krakowa wpływ miało pogorszenie się sytuacji w obszarze potencjału ludzkiego (w 2000 r. najlepsze wyniki pod tym względem), w tym przede wszystkim obniżenie się odsetka ludności zawodowo czynnej¹⁴ z 61,09 w 2000 r. do 55,07 w 2003 r., na co wpłynął 5-procentowy wzrost liczby ludności w wieku produkcyjnym i jednoczesny 5-procentowy spadek liczby ludności aktywnej zawodowo. Pozostałe zmienne opisujące potencjał ludzki kształtowały się dla Krakowa korzystnie. Znaczna poprawa zdolności konkurencyjnych Poznania była wynikiem poprawy we wszystkich trzech czynnikach – potencjału ludzkiego, gospodarczego oraz atrakcyjności dla mieszkańców, a zwłaszcza w obszarach: kapitał społeczny, poziom zainwestowania, bezpieczeństwo.

Powyższe badania potwierdzają wnioski o braku pogłębiającej się polaryzacji wewnątrzregionalnej, otrzymane w wyniku analizy PKB *per capita*.

¹⁴ Odsetek ten obliczono w pracy jako stosunek aktywnych zawodowo (pracujący + bezrobotni) w ludności w wieku produkcyjnym (a nie w ludności w wieku powyżej 15 lat) ze względu na dostępność danych w analizowanym przekroju terytorialnym.

Rys. 3. Zmiana zdolności konkurencyjnych wybranych polskich regionów i metropolii

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Odrębny wydaje się przypadek Poznania. Wykazał on bardzo duży wzrost zdolności konkurencyjnych w latach 2000-2003. Z wcześniejszych badań autorki¹⁵ wynika, że w województwie wielkopolskim odmiennie niż w pozostałych regionach kształtują się procesy polaryzacji przestrzennej. Poznań wyróżnia się także pozytywnie pod względem zmiany PKB *per capita* wyrażonego jako procent średniej krajowej w latach 1999-2002. Jest metropolią, która „straciła” najmniej wśród innych analizowanych metropolii, mianowicie 5,4 punktu procentowego, podczas gdy inne średnio 9,5 punktu procentowego (np. Kraków – 11,4, Warszawa – 13,3, Trójmiasto – 9,3). Również odmiennie wygląda w Poznaniu zmiana PKB *per capita* wyrażona jako procent średniej województwa. Ten wskaźnik dotyczący Poznania spadł w latach 1999-2002 o 1,2 punktu procentowego, podczas gdy w innych metropoliach średnio o 7,43 punktu procentowego. W województwie wielkopolskim – odmiennie niż w pozostałych analizowanych regionach – spadek udziału w tworzeniu PKB był wynikiem spadku PKB na mieszkańca wyrażonego w procencie średniej krajowej większości podregionów, a nie tylko metropolii (Poznania).

¹⁵ U. Markowska-Przybyła, wyd. cyt.

Literatura

1. Dane Banku Danych Regionalnych GUS (www.stat.gov.pl).
2. Domański R., *Czy istnieje dylemat: polaryzacja – rozwój regionów opóźnionych?*, [w:] *Gospodarka – przestrzeń – środowisko*, Białystok 2001.
3. Hausner J., *Modele polityki regionalnej w Polsce*, „Studia Regionalne i Lokalne” 2001 nr 1.
4. *Instytucje i instrumenty wzrostu konkurencyjności regionów*, Zespół Zadaniowy ds. Rozwoju Regionalnego w Polsce, Warszawa, czerwiec 1996.
5. *Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju*, MP 2001 nr 26, poz. 432.
6. Markowska-Przybyła U., *Konkurencyjność polskich metropolii a konkurencyjność regionów*. (w druku), materiały na konferencje, „Kierunki transformacji społeczno-ekonomicznej przestrzeni Polski ze szczególnym uwzględnieniem obszarów metropolitalnych”, Karpacz 18-20 maja 2005.
7. *Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2001-2006*, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów 2001.
8. *Podstawowe informacje o stanie gospodarki – dane Banku Danych Regionalnych* (www.stat.gov.pl).
9. Próchniak M., *Analiza zbieżności wzrostu gospodarczego województw w latach 1995-2000*, „Gospodarka Narodowa” 2004 nr 3.
10. „Rocznik Statystyczny RP” 2004, GUS, Warszawa 2004.
11. „Rocznik Statystyczny Województw” 2001, GUS, Warszawa 2001.
12. „Rocznik Statystyczny Województw” 2004, GUS, Warszawa 2004.
13. Winiarski B., *Konkurencyjność regionów a cele polityki i kierunki strategii rozwoju regionalnego*, [w:] *Przekroje regionalne w polityce ekonomicznej*, red. S. Korenik, Prace Naukowe Akademii Ekonomicznej nr 799, AE, Wrocław 1999.
14. Winiarski B., *Konkurencyjność: kryterium czy kierunek strategii i cel pośredni polityki regionalnej?*, [w:] *Konkurencyjność regionów*, red. M. Klamut, AE, Wrocław 1999.
15. Wójcik P., *Konwergencja regionów Polski w latach 1990-2001*, „Gospodarka Narodowa” 2004 nr 11-12.
16. *Wstępny projekt Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego na lata 2007-2013*, Ministerstwo Gospodarki i Pracy, Warszawa 2005.
17. *Założenia Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego na lata 2007-2013*, Dokument opracowany przez Ministerstwo Gospodarki i Pracy, Warszawa 2004.

A SPATIAL COHESION OF REGION VERSUS ITS COMPETITIVENESS

Summary

Socio-economic cohesion is one of the priorities of national and European economic policy. The way of its achievement is to improve regional competitiveness i.e. equalise developmental chance. The aim of increasing to improve regional competitiveness of the spatial unit doesn't have to be at variance with the aim of decreasing inter- and intraregional disparities. The goal of the paper is to analyse competitive capacities of selected Polish regions and these intraregional disparities against this background as well as to present tendency of changes in 2000-2003.